

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาโลกนะ โลกเขาคุณัน เขาคุณันอย่างนั้นนะ คุณันที่ผลของโลก ผลของโลกมันต่อแหล
มันปลี่ยนปลี่ยน ความปลี่ยนปลี่ยนอันนั้น เห็นใหม่ มันปลี่ยนปลี่ยน เพราะมันปลี่ยนปลี่ยนด้วยอะไร
ละ ปลี่ยนปลี่ยนด้วยการจัดการ นี่ละคร โลกคือละครๆ แต่สัจจะความจริงคือสัจจะความจริงนะ
ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าธรรมะย่อมชนะอธรรม ใครทำอะไร เห็นใหม่ ความลับไม่มีในโลก
ในหัวใจรู้ทั้งนั้นนะ สิ่งที่เป็นธรรมๆ ใจ แต่ถ้ามันเป็นอธรรมละ

สิ่งที่เป็นอธรรมๆ เวลาในสมัยพุทธกาล สมัยพุทธกาลมีมหาศาล มีมากมาย แต่มันอยู่ที่ว่า
ชนโคกับเขาโคใจ ถ้าชนโคๆ คนโง่มากกว่าคนฉลาดมากใจ ถ้าคนโง่มันมากมันก็เป็นเหยื่อ
ทั้งนั้นนะ แต่คนฉลาดๆ เขาโคมีอยู่ ๒ เขา ถ้าเขาโคมี ๒ เขา มันประจานทั้งนั้นนะ มันเห็นๆ ใจ
สิ่งใดคิดสิ่งใดถูก พวกคนมีปัญญามันก็เห็นได้ใช่ใหม่ แต่ชนโคกับเขาโค ชนโคๆ ชนโคมันมอง
แต่เรื่องโลก โลกมันคือละคร ละครมันจัดฉากได้ทั้งนั้นนะ มันตกแต่งได้ทั้งนั้นนะ มันเขียนบท
ได้ทั้งนั้นนะ มันชูเอี้ยได้ทั้งนั้นนะ สิ่งที่ถูกเอี้ย นี่เรื่องโลกๆ แล้วเราจะเป็นเหยื่อใหม่

ถ้าเราเป็นเหยื่อนะ ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าธรรมะย่อมชนะอธรรม กรรมจำแนกสัตว์
ให้เกิดต่างๆ กัน ไอนี่มันตกรกทั้งเป็น นรกทั้งนั้น อยู่กับความเร่าร้อน อยู่กับความแผดเผา ใคร
ทำใครก็รู้ใช่ใหม่ ทุกคนกลัวทั้งนั้นนะ คิดถูกคิดตรงใครไม่กลัว แต่คิดถูกคิดตรงมันไล่หลัง
มา เหมือนเงาตามตัว ถ้าเงาตามตัว ใครทำอะไรไว้มันก็มีผลทั้งนั้น เหมือนเงาตามตัวๆ ถ้าเงาตาม
ตัวขึ้นมาแล้ว หนีไป ให้หนีไป ให้หนีไปสวรรค์ด้วย ให้หนีไปโลกธาตุไหน หนีไปเลย ถ้าหนี
กรรม มันหนีกรรมไม่ได้ หนีกรรมไม่ได้หรอก ถ้าหนีกรรมไม่ได้ เห็นใหม่

สิ่งนี้ธรรมะย่อมชนะอธรรม แต่ทำความดีนี้แสนยากใหม่ คุณิ เราชวนขวยกันมาเพื่อ
อะไร เราชวนขวยมาเพื่อทำบุญกุศลของเราละ เก็บเล็กผสมน้อย เวลาเรา ขวนขวยกันมันก็น่า
เห็นใจนะ แต่เราฟังหลวงตาท่านพูด เราซึ่งใจมาก ว่าหลวงปู่มันท่านเป็นพระอะไร หลวงปู่มัน
ท่านเป็นพระอรหันต์ สิ่งใดที่คิดเล็กคิดน้อย หลวงตาพยายามจะอุปัฏฐากท่าน ท่านบอกไม่ได้ๆ

ไม่ได้เพราะอะไรล่ะ ไม่ได้เพราะไอ้ตาคำๆ มันมองอยู่ ไม่ได้ก็เพราะลูกศิษย์ลูกหาของท่านไง พระเณรที่เขาไปฝึกหัดปฏิบัติกับท่านมันก็ต้องการตัวอย่างที่ดี เห็นไหม ท่านเสียสละความสะดวกสบายของท่าน

แม้แต่หลวงตาท่านเป็นผู้ปฏิบัติยาก คนที่ปฏิบัติยากอยู่ คนที่ดูแลอยู่ มันสะท้อนใจ ก็พยายามจะทำให้ท่านได้ผ่อนคลายเป็นบ้าง โรคคนแก่ คนแก่เป็นวัณโรค วัณโรคที่มันเจ็บไข้ได้ป่วย มันต้องดูแลรักษา แล้วกินก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ เพราะเป็นวัณโรค ท่านก็ดูเลของท่านนะ ท่านบอกว่าสิ่งใดที่มันพอประทังได้

ท่านบอก “ไม่ได้หรือ ไอ้ตาคำๆ มันมองอยู่” ไอ้ตาคำๆ ก็ลูกศิษย์ลูกหาที่เข้าไปอยู่กับท่านไง ไอ้คนที่มันต้องการแบบอย่างที่ดี ไอ้คนที่ต้องการความมั่นใจ มันก็มองได้แค่นั้น มันก็มองแต่วัตถุไง มองแต่ธาตุ วัตถุธาตุ มองแต่ร่างกายไง มันไม่ได้มองที่หัวใจใจ คนที่มองที่หัวใจ คนที่มีคุณธรรมท่านมองไปที่หัวใจนะ หัวใจที่ส่องแผ้ว หัวใจที่เป็นธรรมๆ

เวลาคนมันมองอยู่ที่สายตาของคน สายตาของคนมันมองได้แคไหน มันมองได้แค่วัตถุ มันก็เป็นวัตถุใจ แต่ถ้ามันมองเป็นธรรมๆ ถ้ามองเป็นธรรม ทำไมต้องทำงานขนาดนั้น เวลาหลวงตาท่านพูด ทำไมต้องทำงานขนาดนั้น นั่นมันเรื่องของเขา ไอ้เนื้อเรื่องของแสวงหา เรื่องของลูกศิษย์ใช้ไหม เขาแสวงหา เขาต้องชวนขวายเป็นเขา แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านก็รู้ๆ อยู่แล้วว่าพ้นไปจากทุกข์ มันผ่อนคลายเป็นไรก็ได้ เพราะอะไร เพราะคนมีการศึกษา หลวงตาท่านเป็นมหานะ ปาปมุตๆ มันไม่มีอาบัติแล้ว ปาปมุต มันไม่มีสิ่งใดเข้าไปจับต้องสิ่งนั้นได้ แต่ท่านก็ยังทำเป็นตัวอย่าง เก็บเล็กผสมน้อยนะ สิ่งใดที่เป็นของเล็กๆ น้อยๆ ท่านไม่ก้าวล่วงเลย ทั้งๆ ที่สิ่งนี้มันเป็นของเล็กๆ น้อยๆ ทั้งนั้นนะ แต่ท่านไม่ก้าวล่วงเลย นี่ก็คือครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นธรรมๆ เห็นไหม นี่เวลาท่านทำเป็นธรรมขนาดนั้นนะ

เราถึงบอกว่า ถ้าเราชวนขวาย เราก็เห็นใจนะ เราชวนขวายกันมาเพื่อผลคุณงามความดีของเรา ถ้าคุณงามความดีของเรา ตกย่ำอันนี้ มันเป็นนาโน ความรู้สึกนึกคิดมันละเอียดมาก แล้วมันซบๆ ซ้อนๆ จนเป็นจริตเป็นนิสัยนะ คนจะมาเป็นจริตเป็นนิสัย ข้อมวัตรปฏิบัติ พระที่บวชใหม่ต้องได้ ๕ พรรษานะ อยู่กับครูบาอาจารย์ได้ ๕ พรรษาถึงได้นิสัย ได้นิสัย พอออกไปแล้วมันจะเอาตัวมันรอดได้ไง แล้วผู้ที่ฉลาด ผู้ที่ฉลาดถึงจะพ้นนิสัยได้ แล้วผู้ที่ไม่ฉลาดล่ะ

ฉลาดคืออะไร ฉลาดในความหมายของเรา ฉลาดคือท่องปาฏิโมกข์ได้ การท่องปาฏิโมกข์ได้คือมันท่องวินัยได้ ถ้าการท่องวินัยได้ เพราะพระที่ท่องปาฏิโมกข์ได้ ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะรู้ว่าอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ เวลาออกไปแล้วมันสะเทือนใจใจ แต่ถ้าท่องไม่ได้ มันพลั้งๆ เผลอๆ ผู้ที่ท่องได้ ผู้ที่พินิจนิสัย ๕ พรรษาแล้วพินิจนิสัยๆ เพื่อจะได้มาฝึกหัดปฏิบัติตนต่อเนื่องไป แล้วปฏิบัติตนต่อเนื่องไปปฏิบัติอย่างไรละ ปฏิบัติอย่างไร

นี่มันเรื่องจิตนิสัยนะ ความชอบ ความไม่ชอบ ความชอบ ความไม่ชอบมันอยู่ที่จิตนิสัยของคน เวลาคนที่หยาบๆ มันก็ชอบของที่หยาบๆ ทั้งนั้นนะ คนที่ละเอียดก็ชอบสิ่งที่ละเอียดละไม แล้วเราเห็นความละเอียดละไมนั้นเราคิดว่าเป็นธรรมๆ...ความชอบ ไม่ใช่ธรรม ความเป็นธรรมต้องเป็นความจริง

ความจริงๆ จะความชอบหรือความไม่ชอบมันต้องละทิ้งได้ ละทิ้งได้ด้วยอะไร ละทิ้งด้วยการเห็นโทษ เห็นโทษของความหยาบ ความที่ไม่เอาไหน เห็นโทษด้วยความละเอียดละไมนี้ ก็เห็นโทษ เห็นโทษเพราะอะไร เห็นโทษเพราะเราจะมาอยู่กับมันใช่ไหม เราจะมาละเอียดละไมกับชีวิตนี้ใช่ไหม ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดใช่ไหม เวลาพลัดพรากไปแล้วมันจบไหม พลัดพรากไปแล้วก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันจะละเอียดละไมขนาดไหนมันก็ไม่ใช่

ถ้าเป็นความจริง ความจริงต้องเห็นโทษ เห็นโทษความละเอียดละไม ความละเอียดละไมทำให้เราหลงใหล ความละเอียดละไมทำให้เราพลั้งเผลอ ทำให้เราจมอยู่ที่นี่ เห็นไหม มันต้องเห็นโทษ ความเห็นโทษมันเห็นโทษได้อย่างไรละ เห็นโทษ มันต้องทำความเข้าใจเข้ามาก่อน ใจสงบระงับเข้ามา ถ้าใจสงบระงับเข้ามาแล้ว ถ้ามันเห็นสัจจะความจริง เห็นสัจจะความจริงมันจะเห็นโทษ เห็นโทษเป็นอริยสัจ

ไฉนมันเห็นโทษ เห็นโทษชั่วคราวไง เวลาคนกินเหล้า “ไม่เอาอีกแล้วแหละ พอแล้วแหละ” พรุ่งนี้มันกินอีกแล้ว มันเห็นโทษตอนเงินมันหมด มันเห็นโทษอย่างนั้น เห็นโทษอย่างนี้ มันเห็นโทษแบบโลกๆ ใจ

แต่ถ้าเห็นโทษแบบอริยสัจ เห็นไหม เป็นไตรลักษณ์ๆ คำว่า “เป็นไตรลักษณ์” ไตรลักษณ์มันเป็นอย่างไร ไตรลักษณ์เป็นอย่างไร คนที่ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น มันเห็นไม่ได้หรอก ถ้าคนเคยรู้เคยเห็น คุณติ ทางวิชาการ เราศึกษามาขนาดไหน เราศึกษามาแล้วเป็นองค์ความรู้ องค์ความรู้ต้อง

พิสูจน์ พอพิสูจน์แล้วไปจับต้องได้ พอพิสูจน์แล้วมันเห็นความไม่เที่ยงแท้ ความไม่เที่ยงแท้ ความไม่แน่นอนของมัน มันต้องพิสูจน์จนมันรู้จริงเห็นจริงของมันขึ้นมา

ถ้าไม่เรียนมาก็ไม่มีองค์ความรู้ องค์ความรู้ก็องค์ความรู้ของกิเลส องค์ความรู้ว่าเรามี ความรู้ มันก็บอกว่าละเมียดละไมเป็นความจริง เพราะอะไร เพราะมันจินตนาการ มันจะยึดยึด เข้าไปในธรรมะทั้งนั้นนะ เวลาอ้าง อ้างพุทธพจน์ๆ เวลาพุทธพจน์ ถ้าพอใจก็เป็นพุทธพจน์ ถ้า ไม่พอใจก็บอกว่ามันเดิมมา นี่มันเป็นความเห็นของคนทั้งนั้นนะ มันไม่เป็นความจริง มันถึงไม่ เห็นโทษใจ ทั้งที่ปฏิบัติเพื่อจะเห็นโทษของมันนะ ถ้าเห็นโทษของมัน มันก็จะวางของมันได้ไง นี่ถ้ามันเห็นโทษความจริง

ถ้าเห็นโทษอันนั้นแล้วมันไม่มีลบลมคมในใจแล้ว ข้างนอกมันไม่มี ที่ป่าปมุดๆ ที่มันไม่ เป็นอาบัติ ไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจ เพราะมันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เป็นไปไม่ได้เพราะมัน ไม่มีภวาสวะ ไม่มีภวาสวะคือไม่มีภพ ไม่มีภพที่จะรองรับสิ่งใดที่เป็นความดีและความชั่ว

ไอ้ภวาสวะ ไอ้ตัวภพ ปฏิสนธิจิต ถ้าปฏิสนธิจิตมันมีของมันอยู่ มันละเมียดละไมของมัน เวลาละเมียดละไมมันเป็นอวิชา จิตเดิมแท้ที่ส่องใสๆ ไอ้ความความส่องใสมันก็มีภวาสวะ มีภพ เพราะที่ไหนมีจิต ที่นั่นมีตัวตน ที่ไหนมีสถานะ ที่นั่นจะรองรับความดีและความชั่ว มันไม่เป็น ปาปมุดหรือ เพราะมันมีสถานะที่จะรองรับ มันจะเอาดีเอาชั่วของมัน ถ้าเอาดีเอาชั่วของมัน แล้วมันก็ละเมียดละไมออกมา พยายามทำความนุ่มนวลอ่อนหวาน ถ้าภาษาเรา เราว่าออเฮาะ ออเฮาะฉอเลาะ ถ้าออเฮาะฉอเลาะมันเข้ากับกิเลสใจ ทุกคนไปแล้วชอบนะ แหม! ที่นี้นุ่มนวล อ่อนหวาน มันเป็นการออเฮาะ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ ความจริงมันไม่มีสิ่งใด มันเป็นข้อวัตรปฏิบัติ เห็นไหม คุณิ เวลา คนที่สภาวะแวดล้อมเขาเข้าไปในป่าในเขา มันเป็นสัจจะเป็นความจริง โอ้โฮ! มันสดชื่นแจ่มใส ใครเป็นคนสร้าง ป่าเขามันไปออเฮาะฉอเลาะใคร มันไม่ไว้หน้าใครเลยแหละ ใครเดินหลงทาง ออกตายในป่า มันไม่เคยไว้หน้าใครเลยนะ ธรรมชาติไม่เคยไว้หน้าใครเลย แต่ถ้าใครเข้าไปถูกที่ ถูกทาง ใครมีเข็มทิศ ใครดำเนินถูกต้อง เขาเข้าไปแล้วเขาออกมาโดยสัจจะโดยความจริง

เขาเข้าป่าเข้าไปด้วยการวิเคราะห์วิจัยของเขา เขาเข้าป่าไปด้วยความสดชื่นของเขา เขาเข้า ป่าไปด้วยความปลาบปล้ม ความพอใจ เห็นไหม เขาเข้าป่าไปแล้วเขาก็ออกจากป่ามาไง เขาออก จากป่ามาด้วยสติด้วยปัญญาของเขา ด้วยการชำนาญทางของเขา

ไอ้เราเข้าป่าไปนะ คนเข้าป่าไปแล้วหลงป่า ไปตายในป่า แล้วสภาพป่ามันเป็นธรรมชาติ ไซ้ไหม มันมีคุณค่าไซ้ไหม มันเป็นแหล่งอาหารไซ้ไหม มันเป็นแหล่งให้ออกซิเจนไซ้ไหม มัน เป็นความดีทั้งนั้นเลย คนเข้าไปหลงป่า ตายหมด หลงป่าแล้วถ้าไม่มีใครติดตามไปเจอนะ ตาย หมดเลย

แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา นี่ไง ธรรมชาติ ธรรมชาติไง มันไม่ออกเซาะล่อเลาะใคร มัน ก็เป็นสัจจะความจริงของเขานั้นแหละ แต่เรา เราเข้าไปในป่า เราเข้าไปเพื่อประโยชน์ เราเข้าไป เรามีสติปัญญาอย่างน้อยแค่ไหน มันไม่ใช่มาตบแต่งให้ออกเซาะล่อเลาะกัน นุ่มนวลอ่อนหวาน ไอ้ นั้นมันกิเลสทั้งนั้นนะ

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราเป็นสัจจะเป็นความจริง วัดก็คือวัด วัดก็คือวัดกิเลสของคน ถ้ากิเลสของคน เข้ามาในวัดแล้วเคารพสถานที่ สถานที่ที่เป็นที่อยู่ของผู้ทรงศีล ผู้ทรงศีลท่านมี คุณธรรมหรือไม่ เวลาครูบาอาจารย์ของท่านเคารพกันอย่างนั้น ไม่ได้จัดฉาก จัดฉาก จัดฉาก แล้วก็ทำกัน นี่ไง ขนโคหรือเขาโคใจ ไอ้ขนโคหรือเขาโคมันย้อนกลับมาที่เรา วุฒิภาวะ วุฒิภาวะ ของคนถ้ามันเห็นสภาวะแบบนั้นมันต้องคิดสิ มันเป็นความจริงหรือไม่

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒,๐๐๐ กว่าปีนะ สดๆ ร้อนๆ สดๆ ร้อนๆ มันจะเป็นวัตถุได้ไหม มันจะเป็นอย่างไร ประเพณีวัฒนธรรม พวกเราชาวพุทธ เถรวาทใน เมืองไทยเราภูมิใจกันๆ เวลาไปพุทธรอบโลก เขางงนะ เอ๊ะ! คนไทยทำอะไรกันนั้นนะ

แม้แต่เครื่องหมาย ของเราเป็นธรรมจักร ของลังกาเขาเป็นฉัพพรรณรังสี มันยังแตกต่างกันเลย แล้วเวลาเขาภูมิใจว่าเราเป็นพุทธแท้ แล้วไปคูลังกาสิ ไปคูพม่าสิ พม่าเขาก็ภูมิใจว่าเขา เป็นพุทธแท้ ต่างคนต่างก็เป็นพุทธแท้

แต่หลวงปู่มั่นเราท่านมีอำนาจวาสนา ท่านบวชแล้วท่านชวนชวายเป็นท่าน ท่านก็ พยายามค้นคว้า พยายามประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านรู้คงจะไปหมดนะ ท่านไปหมด พม่าใน บริเวณท่านก็ไปทั้งนั้นนะ ไปเพื่อหาคนชี้ทาง หาคนบอก หาคนแนะนำ ไม่มี

เราสู้ได้นะ ถ้าเรามีวุฒิภาวะ มีปัญญานะ เราคุยกับใครก็แล้วแต่ เราจะรู้เลยว่าคนที่คุยกับ เราโง่หรือฉลาด ถ้าเรามีปัญญานะ เว้นไว้แต่เราโง่ เราโง่คุยกับใคร เราไม่รู้หรือว่าเขาโง่หรือเขา ฉลาด เพราะเราโง่อยู่แล้วไง แต่ถ้าเราฉลาด เราคุยกับใคร เราจะรู้เลยว่าคนนี่ฉลาดหรือโง่

ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านมีพื้นฐานของท่าน ท่านแสวงหาของท่าน ท่านไปค้นคว้าของท่าน ท่านโง่หรือท่านฉลาด แล้วท่านแสวงหามาทั่ว

ฉะนั้น เวลาท่านอบรมพวกเรา ท่านบอกว่าท่านหามาหมดแล้ว หลวงปู่มั่นกับหลวงตา ท่านพูดประจำ เวลาพระที่ปฏิบัติด้วยกันนะ ถ้าปฏิบัติแล้วไม่ลง ปฏิบัติแล้วไม่ได้นะ ท่านบอกไปเลย ไปให้มันสุดขอบฟ้า ไปเลยนะ แล้วถ้าใครค้นคว้าหาสังฆกรรมได้ กลับมาบอกผมด้วย กลับมาแนะนำผมด้วย หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ประจำ ไอ้ใครที่อวดเก่ง อวดดี ท่านบอกว่าไปเลย ไปให้สุดค่าฟ้าเขียว ไปให้หาความจริงมา ไปหามา แล้วถ้าเจอแล้วมาบอกผมด้วย ถ้าเจอแล้วมาบอกผมด้วย

หลวงปู่มั่นท่านก็พูดอย่างนี้ หลวงตาท่านก็พูดอย่างนี้ ถ้ามันได้จริงนะ ถ้ามันเป็นจริงให้กลับมาบอกผมด้วยว่าผมนี่มันเชื่อ ผมนี่ไม่รู้ ผมนี่สอนไม่ได้ ถ้าแน่จริงท่านไปหามาๆ นี่เพราะอะไร เพราะท่านไปหามาหมดแล้ว ท่านไปหามาหนึ่ง สอง เวลาปฏิบัติขึ้นมาในใจ บังคับตั้งสันติภูมิกอ ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาจากภายใน ก็เราไปหามา ก็เราเคยคุยกับเขามา ก็เราไปศึกษามา แต่เวลาเป็นจริง มันเป็นอย่างนี้ มันไม่เป็นจริงอย่างนั้น ไอ้ที่อย่างนั้นๆ นี่ไง เวลาพูดถึงถ้าเป็นความจริง ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าสังฆกรรมแท้ สังฆกรรมแท้มันเป็นที่นี้ไง

แต่เวลาท่านแสวงหาจากภายนอก เห็นใหม่ ประเพณีวัฒนธรรม วัฒนธรรมของพื้นถิ่น วัฒนธรรม แล้วมันอยู่ที่ภูมิประเทศ อยู่ที่ความเป็นอยู่ คุณติ คำเนินๆ บางนกแขวก เขาไปบิณฑบาตเขาพายเรือนะ เป็นอ abiti ใหม่ อ้าว! การคมนาคมเขามาทางน้ำ เขาไม่เป็นหรือ ไอ้เรานี่ลองขับรถสิ บนบก นี่ไง มันเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นไป ไอ้อย่างนี้กรณีนี้มันเห็นด้วยสติปัญญา ด้วยมันเข้าใจได้ๆ เราไม่ต้องว่าเราดีกว่าเขา เขาดีกว่าเรา ไอ้ที่นี่มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เปลือกนอก มันก็เหมือนละคร จัดฉาก เขียนบท แล้วเงินซื้อ ต้องการสิ่งใด ต้องการเอาสิ่งใดเข้าไปให้เขา ให้ความเห็นฉันจะต้องเผยแพร่ไปด้วยการเขียนบทละคร นี่ละครของโลก ไม่ใช่สัจจะ ไม่ใช่ความจริง สมมุติบัญญัติ

ถ้าเป็นความจริงนะ เป็นความจริงเกิดจากที่นี่ ที่เราแสวงหากัน แสวงหากันอยู่ที่นี่ เราแสวงหาความจริง ถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติ เป็นพระที่ประพฤติปฏิบัติเห็นสภาพแบบนี้มันยังต้องเสียวและขอกใจนะว่า แผนที่เครื่องดำเนิน กระแสมันบิดเบือนไปเรื่อยๆ แล้วเรายังมีกิเลสใน

หัวใจกันอยู่ เราจะต้องประพฤติปฏิบัติ ทำไมเราไม่ชวนขวย เรามีครูบาอาจารย์เป็นบรรพตฐาน ที่ให้เราทำอยู่นี้ ถ้าเราชวนขวย เรายังมีโอกาส

นี่ไง ขนาดมีครูบาอาจารย์นะ หลวงตาเพิ่งนิพพานไปไม่กี่ปีนี่เอง ครูบาอาจารย์เราเป็นหลักเป็นเกณฑ์ก็มี แล้วคุณ คุณสังคมสิ คุณความเหลวเหลกสิ คุณความเป็นไปของโลก แล้วเรายังนอนใจกันหรือ เรายังนอนใจอยู่อย่างนี้ใช่ไหม ทั้งๆ ที่เราก็มีสติมีปัญหา เพราะเราไม่เชื่อไปกับเขา นะ เราไม่เชื่อไปกับเขาเพราะเรามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์เราเคยอบรมสั่งสอนมา แต่คุณสังคมสิ คุณความเป็นไปสิ คุณกระแสสิ แล้วเราไม่ซึกไปงัดไม้ซุง ไม้จิ้มฟันด้วย กระแสสังคม เราไม่มีสิทธิ์ ไม่มีทางเป็นไปได้ที่จะสู้ได้เลย เป็นไปไม่ได้เลย นี่เรื่องโลก โลกคือละคร แล้วมันเขียนบท มันมีอิทธิพล มันมีการโน้มนำ

แต่ของเรา เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์กรรมฐาน ครูบาอาจารย์ท่านสอนกาลามสูตร อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของตนพูด อย่าเชื่อว่ามีคนเชื่อถือมาก อย่าเชื่อว่ามันเป็นไปได้ เราต้องประพฤติปฏิบัติไฉน

ธรรมะย่อมชนะอธรรม ใครจะพูดมากพูดน้อยขนาดไหน ถ้าเรามีสติ มีสมาธิ มันก็เป็นสมาธิของเรา ถ้าเกิดปัญญาก็ปัญญาของเรา ถ้าเป็นสมาธิ เป็นปัญญาของเราเหนือโลก เหนือโลก เหนือสังสาร เหนือกระแสวิพากษ์วิจารณ์ เหนือทุกๆ อย่างเลย แล้วมันเหนือที่ไหนล่ะ มันเหนือที่การชวนขวยของเรา ถ้าทำที่นี้

เรายังแน่นยำ ธรรมะย่อมชนะอธรรม ใครสร้างเวรสร้างกรรมอย่างไร กรรมนั้นต้องให้ผลกับคนนั้นแน่นอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว ธรรมะย่อมชนะอธรรม เอวัง